

Fig. 69. Fremstillingen i Templet (F 12, s. 2805). Udsnit af gyldent alter fra o. 1200-25. Foto Arnold Mikkelsen 2017. – *The Presentation in the Temple. Detail of golden altar from c. 1200-25.*

13-14) (Jf. fig. 70). *Kongernes Tilbedelse*. 18,5×14,5×1,4 cm. Af de to sammenhørende relieffer viser det venstre (nr. 13) de tre konger, der frembærer deres gaver. Alle har ædelstensbesatte diademer på hovedet, men er aldersmæssigt differentierede, svarende til traditionen, således at den ældste, langskæggede fyrste er vist forrest i rækken th., efterfulgt af en yngre med halvlængt hår og skæg, mens den yngste konge er skæglos. Personerne er iført fodlange kjortler med kapper fæstnede med runde agraffer på skuldrene. De frembårne gaver udgøres af en åben skål holdt af den midterste konge, mens de to øvrige holder ovale genstande, måske lågkar. Relieffet til højre herfor (nr. 14), 19×15×1,5 cm, gengiver den tronende Maria med Jesusbarnet, flankeret af to stående kvinder. Maria med riflet glorie er vist direkte frontalt. Hun sidder på et rigt smykket tronsæde og bærer det påklædte barn på knæene. Han rækker med højre hånd ud efter en frugt eller en rund genstand, som hans mor holder i den løftede højre hånd. De to flankerende kvinder lader sig ikke uden videre identificere. Som foreslået kan de gengive to helgeninder, Marias mor, Anna og

Fig. 70. Kongernes tilbedelse (F 13-14, s. 2806). Udsnit af gyldent alter fra o. 1200-25. Foto Arnold Mikkelsen 2017. – *The Adoration of the Kings. Detail of golden altar from c. 1200-25.*

Fig. 71. Moses og Synagogen (F 15, s. 2807). Udsnit af gyldent alter fra o. 1200-25. Foto Arnold Mikkelsen 2017. – *Moses and the Synagogue. Detail of golden altar from c. 1200-25.*

Elisabeth eller en af disse samt profetinden Anna, men der er også andre tolkningsmuligheder.¹⁵⁵ Begge løfter hænderne med fremadvendte håndflader og lægger for den venstre kvindes vedkommende hånden respektfuldt på brystet. Fremstillingen adskiller sig i kraft af disse bifigurer fra den bibelske fortælling og har i højere grad karakter af et repræsentationsbillede, svarende til den centrale Majestasfremstilling. Betragtet i sammenhæng med det flankerende relief ved midtbilledets modstående side (nr. 15) kan den tronende Maria med barnet tillige repræsentere *Kirken* eller den sejrige *Ecclesia* som et modbillede til den overvundne *Synagoge*, der her er gengivet.¹⁵⁶

15) (Jf. fig. 71), *Moses og Synagogen*.¹⁵⁷ 19×14,5×1,3 cm. Denne usædvanlige fremstilling, der delvist finder en parallel blandt de gyldne altre i Sindbjergtavlen (DK Vejle 2144), viser Moses med den overvundne Synagoge, der personificerer jødedommen. Den langskæggede Moses i højre side er karakteriseret med sine to horn, der er fæstnet på en hovedbeklædning. Om hovedet er en glat glorie.¹⁵⁸ I venstre hånd holder Moses en skriftrulle, mens han med den højre tager et

Fig. 72. Kvinderne ved graven og Nedfarten i Dødsriget (F 16-17, s. 2808). Udsnit af gyldent alter fra o. 1200-25. Foto Arnold Mikkelsen 2017. – *The Women at the Sepulchre and the Descent into Hell. Detail of golden altar.*

Fig. 73. Apostle (F 18-19, s. 2810). Udsnit af gyldent alter fra o. 1200-25. Foto Arnold Mikkelsen 2017. – *Apostles. Detail of golden altar from c. 1200-25.*

fast tag omkring håndledet på Synagogen. Hun er kendetegnet med flere negative tegn. Som udtryk for sin blindhed er øjnene sløret med et bind, kronen er faldet af hovedet og gengivet ved hendes venstre side, og hun er vist halvnøgen med en kappe, der kun delvist dækker overkroppen, hvor det ene bryst er synligt. Med højre hånd fatter hun om en knækket, nedadvendt fane, afsluttet med en spids. Ved fødderne ligger fanedugen, gengivet som et knækket bånd, hvorpå hun sætter sin venstre fod, mens Moses derimod tramper denne under fode med sin højre.

16) (Jf. fig. 72), *Kvinderne ved graven*. 18×14,5×1,3 cm. I forgrunden ses den tomme sarkofag med en engel, mens de tre kvinder står bagved. Englen løfter højre hånd med Kristi ligklæde og hæver samtidig venstre hånd med fremadvendt håndflade i en talende gestus. Kvinderne, der alle har glories, er ens klædt med tætsluttende hovedklæde, som lader ørerne frie, samt folderigt gevandt. Den yderste figur i venstre side holder et røgelseskar, mens englen i graven ligeledes løfter hænderne. Sceneriet er placeret i et landskab

med bølgedannet jordsmon og foroven med tungeformede skyer.

17) (Jf. fig. 72), *Nedfarten i Dødsriget*.¹⁵⁹ 18,5×14,5×1,6 cm. Kristus er vist tv. foran en kasselignende struktur med krydsskraveret baggrund, der repræsenterer Helvedet (og Helvedesilden (?)). Han fatter med begge hænder om armen på den bageste af de tre nøgne menneskeskikkelser i Dødsriget, Adam, der sammen med Eva og yderst th. Johannes Døberen hermed befries fra fortælselsen; sidstnævnte er kendetegnet med langt skæg og sin aldersstegne fysiognomi over for det ungdommelige første menneskepar. Djævelen, som søger at spærre adgangen til sit rige, sidder fornedet på hug med krydsede ben. Som tegn på sin overvindelse bærer han en svær kæde om hals, arme og ben, afsluttende med en fodring. Han har dyrehoved med spidse horn og ører, flad snude og vrængemund, mens hans nøgne krop er menneskelignende. Th. og tv. for ham stikker hovederne af to profilvendte smådjævlere frem; den venstre har spidst hageskæg og en satyrlignende fysiognomi.